

Datum
2024-04-25

Darienr
2024/411
Er referens
FI2024/00259

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till
fi.ofa.dof.remiss@regeringskansliet.se

Yttrande om remissen En reform för datadelning (SOU 2023:96)

Sammanfattning

Skogsstyrelsen är positiv till utredningens mål och ambitioner. De skogliga frågorna berör ett stort antal myndigheter, många samhällssektorer, alla kommuner, regioner och en viktig del av svenskt näringsliv. Skogens ekonomiska, miljömässiga och sociala utveckling är beroende av förmågan till interoperabilitet mellan alla dessa.

Finansieringsförslaget för statliga myndigheter är olämpligt. Att ta lån till investeringar innebär att myndigheter måste prioritera investeringar som är lönsamma för myndigheten själv. I stället behövs en finansiering som ger incitament att skapa nytta även för näringslivet och resten av samhället. Finansieringsfrågan behöver utredas vidare.

Som sektorsmyndighet ser Skogsstyrelsen att skogssektorns utveckling kräver en långsiktigt säker, öppen, rättvis och tillgänglig förmåga till delning av såväl öppen som kontrollerad data.

Det är bra med en sammanhållen styrning inom området och att tydliggöra ansvarsförhållanden. Målen om en ”fullt interoperabel offentlig sektor 2030” är bra och kräver ett betydande arbete. Det behövs såväl vidare utredningar styrning, finansiering och juridisk utveckling. Avgränsningen ”mest angelägna datadelning” bör dock tas bort eftersom det är svårt att avgöra vad som är mest angeläget. Det är viktigt att skyndsamt hantera frågan om interoperabilitet inom samhällssektorer där även näringsliv och civilsamhälle inkluderas.

Allmänna synpunkter

Skogsstyrelsen noterar att myndighetens datadelning redan idag är reglerad i termer av interoperabilitet av nationell och internationell speciallagstiftning. Till exempel inom Inspire-direktivet. Förslaget ger därmed inte några större direkta effekter. För Skogsstyrelsen är interoperabilitet en viktig faktor för att *"landets skogar ska kunna skötas på ett sådant sätt att de skogspolitiska målen uppnås"*¹. Skogsstyrelsen har redan regeringens uppdrag² att arbeta med interoperabilitet i skogssektorn och kommer sannolikt att få uppdrag som ställer höga krav på interoperabilitet över sektorsgränser genom till exempel EU:s avskogningsförordning.

Vi efterfrågar ett förtydligande av DIGG:s roll i samverkan med sektorerna. Det behövs också en förtydligad roll för sektorsansvariga myndigheter. Det är viktigt att alla sektorer får lika möjligheter att utveckla sin interoperabilitet. Noteras att många sektorer överlappar varandra.

Vi ser ett behov att tydliggöra ett mandat hos DIGG vad gäller rättslig interoperabilitet för att minska diskrepanser i tolkning av till exempel sekretessreglering och tolkning av dataskyddsreglering. Här behövs en central auktoritet för berörda aktörer i offentlig sektor att luta sig mot för att kunna dela data på det sätt som förväntas.

Vi vill också efterfråga en tydligare ambition för hur privata aktörer ska följa med i utvecklingen utan tvingande lagstiftning. Vi ser behovet tydligt då vi delar mycket data i båda riktningar med den privata skogsbranschen.

Skogsstyrelsen vill även framföra att cybersäkerhetslagen kommer att kräva att starkt samarbete mellan DIGG och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Finansieringsförslaget för statliga myndigheter är olämpligt. En stor del av investeringarna i interoperabilitet ger inte någon besparing hos de myndigheter som gör dem. Förslaget att låna till investeringar kan få till följd att myndigheter bara investerar i det som är till nytta för den egna myndigheten. Finansieringsmodellen bör i stället vara inriktad mot att ge incitament till myndigheter att skapa nytta i näringsliv och resten av samhället. En ny finansieringsmodell behöver tas fram där investeringar kan vägas mot den totala samhällsnyttan och finansieras därefter. Denna finansiering behöver vara fristående från myndigheters löpande ekonomi så att den gemensamma digitala infrastrukturen inte blir beroende av budgetläget hos enskilda myndigheter. Modellen bör kunna användas även för annat än interoperabilitet, till exempel dataproduktion.

¹ Förordning (2009:1393) med instruktion för Skogsstyrelsen

² Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Skogsstyrelsen

Specifika synpunkter

9.7.2

Utredningens förslag: *Digg ska analysera vilka nyttor och kostnader som användning av nationella interoperabilitetslösningar innebär för den offentliga förvaltningen.*

Här anser Skogsstyrelsen att även nyttor och ev kostnader i näringsliv och övriga samhället ska ingå i analysen samt att denna även ska omfatta icke-monetära nyttor.

Skogsstyrelsen ser en potential till att skogssektorn kan få förenklad regelefterlevnad, nya affärsmodeller och förbättrad förmåga att nå klimat- och miljömål. Denna potential bör ingå i nyttokalkylen.

9.9. Styrning inom sektorer eller områden bör ske genom speciallagstiftning.

Som sektorsmyndighet för skogssektorn ser Skogsstyrelsen positivt på intentionerna i kapitlet och instämmer i att frågan behöver utredas ytterligare. Förutsättningarna ser olika ut i olika sektorer och det behövs en djup förståelse av respektive sektor för en utvecklad interoperabilitet.

Skogsstyrelsen har i dag regeringens uppdrag att *"inleda en process tillsammans med skogssektorns aktörer och andra relevanta intressenter för att utveckla ett sektorsgemensamt ramverk för digitalisering. Ramverket ska bygga vidare på insatser inom digitalisering som gjorts tidigare och underlätta ökad samverkan inom skogssektorn när det gäller data kopplat till skogsbruk."*

Interoperabilitetsfrågan är en väsentlig del i detta regeringsuppdrag.

Skogsstyrelsen noterar att sektorer överlappar varandra, att sektorer förändras och att gränserna mellan sektorer är otydlig. Samma data och datatjänster används till exempel av många sektorer.

I detta ärende har generaldirektör Herman Sundqvist beslutat och verksamhetsutvecklare Patrik André varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också biträdande avdelningschef Johan Eriksson, utredare David Ståhlberg och verksjurist Johan Isaksson, Processförvaltare Agneta Jonsson, verksamhetsarkitekt Marie Larsson, verksamhetsarkitekt Mattias Eriksson och verksamhetsutvecklare Johannes Berghällen deltagit.

Herman Sundqvist

Generaldirektör

Patrik André

Föredragande